

Разговор
на Свет-
ломира
Стоянова
с режисъра
**Боян
Иванов**

Боян Иванов
Boyan Ivanov

Защо избрахте именно този мит? Кое е водещото и различното във Вашия прочит?

След „Мълчаливи предания“, спектакъл, реализиран с почти същия екип, започна да ме занимава въпросът с развитието на образния език, който тогава само бяхме загатнали и бяхме видели потенциала му. Не ми се искаше това да остане еднократен опит в толкова благодатна посока. От самото начало бях сигурен, че новият проект трябва да е не само по мит, а по много известен мит. Това беше предизвикателството, което си бях сложил като препятствие – да се разкаже една история, която почти всеки знае, по начин, който никой не е виждал. С директора на трупата Вера Стойкова много дълго обсъждахме различни митове като накрая ги сведохме до три. Връзката на Орфей с нашите земи беше сантиментът, който определи избора. В този смисъл съзнателно се лишихме от историята като водеща в спектакъла за сметка на интерпретацията. Другото предизвикателство беше, че исках както в „Мълчаливи предания“ да има само две основни изразни средства, които да бъдат обигравани и да се трансформират през цялото време. Но тук ми се искаше да отидем още малко по-далеч и едното да бъде абстрактно, но да създава конкретни образи, а другото да е конкретно и реално, но да създава абстрактни образи – това са играта със светлината и тъмнината от една страна и огромната бленда от специален тюл от друга. И с тези всичките обструкции започна бавното и на моменти изтощително извличане на образите от пълния мрак. „Орфей“ е доста сериозна крачка в тази посока, но тук не разчитаме само на видео мапинга. Визуалните средства са разделени на два принципа. Тъй като историята на Орфей освен за трагичната му любов към Евредика е и история за борбата на човека на изкуството с мрака, всички образи и визуални ефекти, свързани с хората, живота и изкуството се създават на живо от актьорите на сцената, а всички

образи, свързани със смъртта и мрака, са предоставени на видеомапинга. Получи се една много интересна смес, в която двете изразни средства не само че не си пречат естетически, а и създават визуално напрежение помежду си.

Какво е мястото на кукления театър за възрастни в българската театрална реалност? А на визуалния театър?

Така нареченият визуален театър, т.е. театър, който разчита като сценичен език изключително на образността и визията, не само в България, а и изобщо, не се прави толкова често, но почти винаги има много категорично място. За мен лично това занимание представлява много приятен риск, защото трябва да се намери кодът за комуникация с една сравнително неподготвена за конкретния образен език публика. Все едно да играеш на чужд език без превод пред неспециализирани зрители и това да държи вниманието им. Тогава е необходимо да има или много ясно развит разказ, без това да се превръща в пантомима, или много мощна визия, която да действа на архетипно ниво, или в идеалния случай и двете. В „Мълчаливи предания“ за мен превесът съзнателно беше в разказа, тъй като ползвахме мотиви от предания, които не са толкова популярни. В „Орфей“ от самото начало ми беше ясно, че не искам да правим „образователно“ представление.

За пореден път работите във Варненския куклен театър и отново с хореографа Татяна Соколова. Вярвате ли, че именно създаването на

екипи е в основата на ползотворния творчески процес?

За ползотворния творчески процес несъмнено е важно всички да работят в екип, независимо дали се срещат за първи път или работят постоянно заедно, но в случая с „Орфей“ беше необходимо действително няколкогодишно натрупване, което се изразява в движенчески опит, дисциплина в търсенето на изразните средства и най-вече изначално доверие, че тази форма, която никой от нас преди не е гледал, и за която няхаме никакви опорни точки, които да ползваме от чужд опит, може не само да се случи, но и да има въздействието, което сме желали и търсили. Тук трябва да спомена, че освен Татяна Соколова, в екипа отново е и Свила Величкова, с която тръгнахме от наистина много далеч, за да стигнем до това „нещо“, което буквално се моделира и трансформира по време на спектакъла. То е и цялата сценография, и лицето и тялото на актьорите, които анонимно го движат. Тук трябва да отбележа, че за пореден път съм изумен от всеотдайността на куклените актьори от тази трупа, чиято суета не обслужва индивидуалното его, а е впрегната в постигането на техническото и образното съвършенство на спектакъла. Включването на композитора Христо Намлиев също беше важен ход, тъй като целият проект изискваше и особено собствено звучене. От самото начало ми беше ясно, че музиката трябва да е с т.нар. мотивна техника и особено държах да преплетем архаични мотиви от възстановени древногръцки мелодии. Но истински новото допълнение е дебютантката Миляна Ношкова в ролята на Евредика, която е още ученичка в Националното училище по изкуствата „Добри Христов“ – Варна, специалност балет. Надявам се, наградата за дебют, която САБ ѝ връчи веднага след премиерата, да е само началото в кариерата на това талантливо момиче. ■